

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:16

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:16

Onsdagen den 15 december

1 § Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 16–17 december 2010

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är 13 och jag förklarar sammanträdet öppnat. Innan vi börjar ska jag emellertid ta upp en sak. Vi blev kritiserade efter förra sammanträdet då två olika tidningar skrev att man ville veta vad EU-nämnden håller på med. Jag tänkte ägna två minuter åt att tala om det.

I alla demokratier, inklusive EU-länderna, finns det ett konstitutionellt problem som EU-nämnden löser i Sverige. Det är nämligen så att om Sverige skickar i väg en representant för Sverige – i detta fall är det statsministern, annars kan det vara vilket statsråd eller vilken tjänsteman som helst – kan den personen åka i väg och efter en förhandling binda Sverige vid ett visst avtal. Sedan kommer vederbörande hem, och så finns det inte majoritet i riksdagen för det ställningstagandet, den bindningen. Då uppstår det problem, inte minst för ett statsråd som reser ut och binder Sverige vid någonting som inte har majoritet i riksdagen.

Hur löser man detta? Ja, det finns lite olika lösningar. Den lösning som är vanligast i alla demokratier är att man har ett organ ungefär som EU-nämnden dit regeringens representanter kommer i förväg, förankrar sina förslag till ställningstaganden och får ett förhandlingsmandat. Det kan vara brett, och det kan vara avgränsat i väldigt mycket. Det är just för att lösa detta, att undvika att man kommer hem med ett avtal eller ett ställningstagande som inte är förankrat i riksdagen.

Det är naturligtvis också en fördel för statsrådet i fråga att resa ut och veta ungefär, eller kanske veta precis, vad han eller hon får göra i den internationella förhandlingen. I nämnden kan vi ha förtroliga överläggningar om ett förhandlingsmandat som vi inte vill att omgivningen, det vill säga motparten, ska vara informerad om i förväg. Då har man detta som ett förtroligt sätt.

Någon frågade också om Utrikesnämnden. Man kan säga att Utrikesnämndens uppgifter i detta hänseende delvis har tagits över av EU-nämnden; Utrikesnämnden är inriktad på länder utanför Europeiska unionen.

Det var en kort introduktion på det konstitutionella temat.

Dagens övning är att vi från riksdagens sida ska kontrollera, kan man säga, statsministerns agerande vid toppmötet, som äger rum i morgon och i övermorgon. Utan vidare spisning överlämnar jag ordet till statsministern för en introduktion. Sedan är frågan fri, och vi går runt i storleksordning bland de politiska partierna.

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Ledamöter av riksdagens EU-nämnd! Europeiska rådet träffas, som påpekades, i Bryssel den 16–17 december under ledning av den valde ordföranden, Herman Van Rompuy. I fokus för mötet står åter den bekymmersamma ekonomiska situationen i Europa och förslag om förbättrad ekonomisk styrning. Avsikten är att vid detta toppmöte fatta beslut om huvudelementen i en permanent krishanteringsmekanism och därtill att enas om den begränsade fördragsändring som denna kräver.

På dagordningen står också EU:s nästa fleråriga budgetram och EU:s relationer till så kallade strategiska partner.

Även EU-patentet kan bli föremål för diskussion. Italien och Spanien har uttryckt invändningar mot det fördjupade samarbete som ett antal medlemsstater, däribland Sverige, nu har bett kommissionen att föreslå.

Slutligen väntas toppmötet fatta beslut om kandidatlandsstatus för Montenegro.

Europaparlamentets talman deltar som vanligt i de inledande diskussionerna.

Herr ordförande! Från svensk horisont är det lätt att glömma att många av EU:s medlemsländer befinner sig i en helt annan ekonomisk situation än vad vi gör. Det EU som samlas i Bryssel är i stor utsträckning ett EU som samlas i skuggan av fortsatt oro på de finansiella marknaderna. De ekonomiska problemen är fortsatt stora i många länder. Där stiger räntor på statsobligationer i takt med växande budgetunderskott och stigande statsskulder. Detta är naturligtvis mycket allvarligt.

Även om den svenska situationen – med en tillväxt som har angivits på 6,9 procent tredje kvartalet, förväntat överskott i de offentliga finanserna redan 2012 eller till och med tidigare och därtill sjunkande arbetslöshet – står i skarp kontrast till läget i övriga medlemsländer är vår tillväxt i hög grad beroende av utvecklingen i Europa. Vår exportindustri, som är avgörande för våra jobb och vår svenska välfärd, är till stor del beroende av att våra europeiska grannländer växer och konsumerar.

Därför ligger det tydligt i Sveriges intresse att Europeiska rådet i morgon och på fredag kan ge ett tydligt besked, ett besked om att EU nu är berett att inrätta en permanent krishanteringsmekanism. Därtill är man beredd att genomföra den mindre fördragsjustering som detta kräver. Om så blir fallet kan det ge en signal om stabilitet och beredskap att agera, en signal som vi alla har skäl att både stödja och välkomna.

Men detta är samtidigt inte tillräckligt. Dessa beslut angriper inte de bakomliggande orsakerna till de problem som Europa i dag brottas med. Lösningar på dessa problem står i stället att finna i bättre fungerande ekonomisk styrning vad gäller statsskuld, budgetunderskott, budgetramverk och andra centrala delar i medlemsländernas ekonomier. Det är det vi i Sverige markerar som ansvar för de offentliga finanserna.

Kommissionen presenterade den 29 september lagförslag om förstärkning av stabilitets- och tillväxtpakten, övervakning av makroekonomiska obalanser samt nationella budgetpolitiska ramverk. Jag kommer vid toppmötet att understryka vikten av att dessa förslag antas så fort som möjligt och att de inte urvattnas.

I samband med detta kommer jag att beklaga att framstegen hittills varit för få och att det funnits uttryck för motstånd mot att skärpa regelverket. Denna seghet i arbetet och detta motstånd är naturligtvis inte försvarligt. Dagens ekonomiska läge understryker behovet av regler som på ett tidigt stadium stärker budgetdisciplinen, motverkar obalanser och långsiktigt säkerställer sunda europeiska finanser. Det är bara så EU kan komma till rätta med dagens problem och lägga en stabil grund för framtiden.

Herr ordförande! Vad gäller huvudelementen i den permanenta krismekanismen förväntar jag mig inte några längre diskussioner vid toppmötet. I stället kommer Europeiska rådet med stor sannolikhet att ställa sig bakom eurogruppens överenskommelse som tillkom den 28 november, det vill säga överenskommelsen om en så kallad European Stability Mechanism, ESM.

Uppbyggnaden av ESM liknar den existerande temporära krishanteringsmekanismen, som det fattades beslut om i våras och som har löptid till och med juni 2013. Enligt förslaget till ESM ska lån kunna ges till krisländer. Lånen ska vara förbundna med strikta ekonomisk-politiska villkor, och IMF ska ha en stark roll. Det är något som vi från svensk sida särskilt välkomnar.

Avsikten är också att finansministrarna vid toppmötet ska ges i uppdrag att utarbeta resterande detaljer rörande den permanenta krishanteringsmekanismen, och det är ett uppdrag som sträcker sig fram till mars nästa år.

Herr ordförande! Herman Van Rompuy har efter konsultationer med medlemsländerna även presenterat ett förslag till fördragsjustering, detta för att möjliggöra inrättandet av den permanenta krishanteringsmekanismen. Som EU-nämnden noterat i slutsatsutkastet rör det sig om ett enkelt bemyndigande i artikel 136, vilket möjliggör en sådan mekanism för de medlemsländer som har euron som valuta. Om förslaget vinner gehör avser Van Rompuy att inleda ett så kallat förenklat fördragsändringsförfarande enligt artikel 48.6 redan vid detta toppmöte. Förhoppningen är sedan att den förenklade proceduren ska kunna slutföras vid Europeiska rådets möte i mars. Därefter ska överenskommen fördragsändring godkännas enligt respektive medlemsstats konstitutionella regler.

Regeringen välkomnar förslaget. Detta stämmer väl överens med vårt önskemål om en minimal fördragsändring, en fördragsändring som inte innebär en överföring av befogenheter till EU och som kan hanteras inom ramen för detta förenklade förfarande.

Vi välkomnar också textförslaget angående icke-euroländers deltagande. I detta klargörs att icke-euroländer kan besluta om att delta i aktiviteter som genomförs av mekanismen från fall till fall. Detta stämmer väl överens med regeringens inställning att Sverige bör analysera förutsättningarna i varje enskilt fall för sig för att först därefter fatta beslut om huruvida Sverige bilateralt bör delta i en låneoperation.

Herr ordförande! Vid förra toppmötet överenskoms att i december diskutera hur de konsolideringar som nu pågår av medlemsländernas finanser ska reflekteras i EU-budgeten. Därmed närmar vi oss diskussionen om EU:s nästa fleråriga budget som kommer att inledas redan nästa år. Kommissionen väntas presentera ett förslag till denna budgetram i juni 2011. Det är sannolikt att slutsatserna på denna punkt kommer att begränsas till mer av procedurfrågor om den fortsatta hanteringen. Det kan dock inte uteslutas att det uppstår en diskussion om ett budskap om budgetramens nivå.

Som nämnden vet driver regeringen en tydligt budgetrestriktiv linje. Det bör vara en självklar utgångspunkt att den statsfinansiella situationen i medlemsstaterna ska påverka utgiftsnivån för EU:s fleråriga budgetram. Om utgifternas innehåll skulle komma att diskuteras kommer jag att driva en bestämd reform- och moderniseringslinje. Den är inriktad på omprioriteringar mellan utgiftsområden i syfte att möjliggöra ökade satsningar på tillväxtskapande sektorer.

För svenskt vidkommande är det också viktigt att budgetförhandlingarna hålls samman och att deluppgörelser om till exempel jordbrukspolitiken eller regionalstödet undviks. Det är viktigt att olika utgiftsområden kan vägas mot varandra i en samlad uppgörelse.

Herr ordförande! Det är välkommet att den höga representanten Catherine Ashton går vidare i arbetet med EU:s relation till strategiska partner. Att utveckla unionens relation till strategiska partner liksom att stärka unionens roll som global aktör är för oss en prioriterad fråga.

Från svensk sida har vi särskilt understrukit två aspekter om EU ska framstå som trovärdigt gentemot sina strategiska partner. För det första måste EU visa att vi kan hantera vår egen ekonomi och skapa intern sammanhållning. För det andra måste EU lyckas med ambitionen att bidra till fred och säkerhet i det egna närområdet. Centralt i detta arbete är dessutom att EU står fast vid sina grundläggande värden i relation till strategiska partner, som till exempel demokrati, mänskliga rättigheter och yttrandefrihet, samt att etablering av den europeiska utrikestjänsten, EEAS, blir lyckosam.

Herr ordförande! Jag vill också beröra frågan om EU-patentet, då även det kan komma att diskuteras. Detta är en av de viktigaste åtgärderna för att förbättra innovationsklimatet och konkurrenskraften i Europa. En överenskommelse om patentet skulle givetvis vara särskilt välkommen i det dystra ekonomiska läge som vi nu befinner oss i. Enligt kommissionen är det i dag upp till tio gånger dyrare att ansöka om patent i Europa jämfört med i USA. Det går i sin tur ut över såväl innovationsklimat som företagande och arbetstillfällen i Europa.

Som nämnden väl känner till är frågan emellertid inte enkel att lösa. Blockeringar finns sedan länge kopplade till vilket språk ett EU-patent ska beviljas på och i vilka fall en översättning av ett patent ska ske.

Från svensk sida beklagar vi att det inte varit möjligt att nå framsteg. Men mot bakgrund av frågans vikt liksom de många år av fruktlösa ansträngningar som redan har förlupit ser vi ingen annan möjlighet än att gå fram med ett fördjupat samarbete mellan de länder som trots allt är villiga att hitta en lösning. Det är därför glädjande att elva medlemsstater, inkluderande Sverige, har riktat en formell begäran till kommissionen om

ett så kallat fördjupat samarbete. Samarbetet kommer också att stå öppet för alla dem som uppfyller kraven att ansluta sig.

Slutligen väntas toppmötet besluta om att ge Montenegro status som kandidatland. Detta är något som regeringen stöder, inte minst för att det bidrar till att upprätthålla momentum i reform- och utvidgningsprocessen på västra Balkan.

Herr ordförande! Europa befinner sig i en turbulent tid. Samarbetet inom unionen har utsatts för allvarliga prövningar och fortsätter att bjuda på utmaningar. Det finns säkert de som vill använda detta för att ifrågasätta kraften i själva samarbetet. Den vägen vore dock både kortsiktig och felaktig. En historisk tillbakablick visar oss att det ofta är just i dessa krisstunder som Europeiska unionen kunnat samla sig kring avgörande beslut.

Det är min förhoppning att unionen också vid toppmötet i morgon och på fredag ska kunna visa på denna förmåga, för en sak är säker: Den tid då nationella svar fanns att ge för att råda bot på ekonomiska kriser är för länge sedan förbi. Det är endast genom koordinerade och gemensamma insatser som vi kan möta svagheter i våra integrerade ekonomier. Det är bara genom att agera konstruktivt och framåtsyftande som vi kan nå framgång. Det har gällt historiskt, och det gäller i än högre grad i dagens Europa.

Med detta vill jag tacka, herr ordförande, och jag är redo att nu ta del av nämndens synpunkter och besvara frågor.

Anf. 3 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag vill tacka statsministern för hans inledning och redogörelse för de ståndpunkter som kommer att föras fram på mötet på fredag.

På mötet i EU-nämnden i oktober förde vi socialdemokrater fram att vi stöder den här fördragsförändringen. Vi tycker självklart inte att det är bra att man måste göra det, men när det nu måste göras stöder vi detta och hoppas att den blir så begränsad som möjligt. Om den inte görs är det framför allt Europas löntagare som kommer att drabbas av den situation som vi befinner oss i.

Vi delar statsministerns uppfattning att detta inte är tillfyllest. Det räcker inte för att skapa ordning och reda i Europa. Vi socialdemokrater anser att regeringen aktivt måste verka för att frågan om den ekonomiska politiken breddas i EU. Det krävs en aktiv krispolitik som hanterar Europas strukturella problem med både svaga statsfinanser och samtidigt en hög arbetslöshet.

Finanskrisens effekter med den höga arbetslösheten diskuteras inte alltid så mycket. Det är självklart oerhört allvarligt. De krisåtgärder som nu tvingas fram är kortsiktigt nödvändiga men riskerar att ytterligare försvaga utvecklingen på arbetsmarknaden. Därför säger vi socialdemokrater att det krävs en ny sysselsättningsstrategi i Europa. Vi socialdemokrater ställer krav på att statsministern driver de frågorna på toppmötet, alltså att det behövs en ny sysselsättningsstrategi.

Europa ska konkurrera med kompetens och inte med låga löner. Därför är det också viktigt att göra som både Europafacken och Europaparlamentet har föreslagit och arbeta fram ett nytt socialt protokoll till fördraget som tydliggör löntagarnas rättigheter i Europa. Dessutom behöver

2010/11:16
15 december

det så kallade utstationeringsdirektivet ändras för att slå vakt om de fackliga organisationernas möjligheter att förhandla fram vettiga löner för sina medlemmar.

Även i Sverige är det viktigt att lagen skrivs om med anledning av till exempel Lavaldomen så att den oklarhet i lagstiftningen som gett upphov till den situation vi har kan undanröjas.

Vi upplever inte att regeringen hittills har varit intresserad av att göra någonting åt detta. När andra länder har försökt föra upp de frågorna på ministerrådets sammanträden har den svenska regeringen duckat. Det duger inte, anser vi. Därför ställer vi socialdemokrater krav på regeringen att byta fot och lyfta upp de sociala frågorna i EU.

Med detta sagt stöder vi den ändring av fördraget som är föreslagen. Men de sociala frågorna måste upp på dagordningen. Vi anser att det måste vara slut på att ducka i de frågorna. De måste upp nu.

Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Det är viktigt att vi kan ha ett brett stöd i Sveriges riksdag för att genomföra den mindre fördragsjusteringen. Det är precis som jag angav, och som Marie Granlund underströk, viktigt att den hålls vid just detta, det vill säga att den är tillämpbar med det förenklade förfarandet som ska möjliggöra att få detta ganska snabbt på plats.

Vi har också tidigare markerat att den tillfälliga krishanteringsfunktionen löper ut i juni 2013. Det vet alla som har jobbat med dessa fördragsjusteringar att tar det längre tid än så kommer vi inte att ha en permanent krishanteringsfunktion som tar vid när det tillfälliga mandatet löper ut.

När det gäller Marie Granlunds diskussioner om sysselsättningseffekter och ekonomisk hantering vill jag understryka att väldigt mycket av detta är det som man försöker fånga i det som kallas Agenda 2020. Det handlar om just detta: Hur ska vi "benchmarka" och få en reformpolitik för att öka sysselsättningsgraden i Europa?

Precis som jag underströk är det viktigt att betona att det inte bara handlar om en krishanteringsförmåga utan också om att koordinera fram starkare nationella budgetramverk och ha mycket bättre respekt för vikten av att dämpa sina underskott och ta ned sina nationella statsskulder. Det jag hänvisade till är kommissionsförslaget som vi tycker är bra, och det är viktigt att det inte urvattnas. Där finns en lång rad sådana förslag. Det skulle kombineras väl med den förstärkta krishanteringsförmågan.

När det gäller en del av de sociala aspekter som Marie Granlund nämner vill jag säga att det inte är det vi behandlar på detta toppmöte. Det ska läggas fram en analys, och jag tror att det också gäller utstationeringsdirektivet. Jag har förut sagt att när hela EU talar om utstationeringsdirektivet ska vi inte vara alldeles övertygade om att det går i den riktning som Sverige vill se eller som Socialdemokraterna avser. Vi ser ibland till och med tecken på att det går i motsatt riktning.

Vi ska vara medvetna om detta. Det är en krets av 27 länder. Vi är en av rösterna, men många andra har delvis andra utgångspunkter. Återigen: Det är inte det vi behandlar vid det här toppmötet.

Anf. 5 MARIE GRANLUND (S):

Statsministern brukar säga att regeringen slår vakt om den svenska modellen. Det finns nu ett väldigt bra tillfälle att verkligen göra det. Den svenska modellen handlar om en balans mellan kapital och arbete och också om att garantera löntagarnas rättigheter.

Någon gång måste det finnas ett tillfälle när det är rätt tillfälle. Jag upplever att EU-nämnden många gånger fått höra att det inte är rätt tillfälle att driva de frågorna. De är väldigt viktiga. Tillfället kan nog inte vara mer rätt än nu när Europa håller på att fullständigt krackelera.

Det handlar om ekonomi men också om löntagarnas rättigheter. Jag vill verkligen skicka med att vi ska lyfta upp de frågorna. Det gäller sysselsättningsstrategin; den är jätteviktig med tanke på den enorma arbetslöshet vi har. Det gäller utstationeringsdirektivet och det sociala protokollet. Det är viktigt att ta upp dessa frågor om man ska få en legitimitet för det europeiska projektet.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Dessa frågor kommer upp på toppmötet i mars varje år.

Anf. 7 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Så är det. Det brukar vara på marstoppmötet som vi försöker titta mer på ekonomiska frågor, sysselsättningsutveckling och följa upp Agenda 2020, som tar vid efter det som förr kallades Lissabonstrategin.

Återigen vill jag understryka att vi snarare tycker att det är bra att det drivs fram också på medellång sikt kriterier som är mer tillväxtinriktade. Därför bör man fullfölja detta med stor kraft.

Jag vill än en gång understryka att när vi säger att nu ska frågor upp på europeisk nivå uttrycker vi oss på ett sätt där vi förutsätter att de nu ska upp och att det ska vara med vår utgångspunkt. Det är ungefär som att vi tror att det vi säger sedan inte möter ett annat synsätt eller en annan typ av motstånd.

Den svenska modellen har många förtjänster. En av dem är att den ger stort utrymme till arbetsmarknadens parter att vara avtalsslutande och därmed ta stort ansvar för utvecklingen av svensk ekonomi. Merparten av de länder vi möter runt EU:s bord har inte den modellen. De är mycket mer lagreglerade på sina arbetsmarknader. Vi ska inte tro att de kommer att säga: Nu ska de här frågorna upp på bordet och vi ska följa huvudsakligen svenska principer. Så fungerar inte EU-samarbetet. Jag vill understryka det. De kommer att säga: Det ska huvudsakligen vara utifrån våra utgångspunkter.

Vår övertygelse är, och det har också visat sig genom denna kris, att stora delar av de centraleuropeiska ekonomierna är alltför reglerade i sina arbetsmarknader för att de är så lagstiftningsstyrda. Att ropa på mer av europeisk politik på detta område är att föra oss i mer lagstyrande riktning. Det är i alla fall min uppfattning. Därför är jag inte så säker på att det alltid är så klokt. Vi ska snarare inskräpa behovet av respekt för det decentraliserade ansvar som arbetsmarknadens parter tar i Sverige och inte ha mer av centralism på detta område.

Jag vill också påpeka att det sociala protokoll som ofta nämns är en omfattande fördragsändring av det slag som inte är möjligt att förena med ett förenklat förfarande. Det behöver inte göra att inte Socialdemo-

kraterna anser att det ska genomföras i alla fall. Det är en omfattande process som naturligen skulle utlösa en lång rad krav på andra typer av fördragsändringar – det finns listor på detta i snart sagt varje medlemsland – som jag ser stora svårigheter med att över huvud taget få på plats. Det är en av utgångspunkterna för varför vi har varit så noggranna med att tala om ett förenklat förfarandet i det här fallet.

Anf. 8 GUSTAV BLIX (M):

Herr ordförande! Tack statsministern för informationen inför toppmötet. Som statsministern poängterar är minnet kanske lite kort ibland. Det är ett år sedan vi fick Lissabonfördraget på plats efter en ganska lång och mödosam arbetsinsats, inte minst under svenskt ordförandeskap. Att börja diskutera att nu rita om fördragskartan kanske inte är den mest prioriterade frågan på den europeiska dagordningen.

Om man summerar det gångna året kan man dock konstatera att det glädjande nog för svensk del har inneburit att en hel del av de ekonomiska problemen verkar lätta. Vi ser nu hur antalet arbetslösa minskar och att också antalet personer i olika typer av program minskar. Det ser dock inte riktigt likadant ut i andra delar av Europa där vi fortfarande har stora tuffa utmaningar och stora reformer som behöver komma på plats.

Statsministern har nämnt några av dessa. Det handlar både om bättre styrning och ordning och reda i finanserna. Jag har tidigare tagit upp och vill också denna gång – statsministern gör det också själv – ta upp vikten av fortsatta tillväxtreformer i Europa för att vi ska möta krisen och komma stärkta ur den.

Här är det välkommet att EU-kommissionen i dag föreslår ramar för det EU-patent som Sverige nu driver på ska bli verklighet genom ett fördjupat samarbete. Det skulle kunna ses som ett första steg för att få tillväxt- och framtidsinriktade reformer på plats inom Europa.

Sverige är ett av många länder i detta. Jag vill därför fråga statsministern, mot bakgrund också av den diskussion vi nyss hade, hur de andra länderna agerar när det gäller arbetsmarknadspolitiken. Hur är tonläget i regeringschefskretsen? Hur går diskussionerna för att få på plats viktiga reformer vad gäller styrning och ordning och reda i ekonomin men också få på plats de tillväxtreformer som måste komma om vi på allvar ska komma stärkta ur krisen?

Anf. 9 ÅSA ROMSON (MP):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen inför ert möte!

Miljöpartiet har ingen invändning mot en ändring där euroländerna bildar en stabilitetsmekanism och på det sättet kan säkra sin union i det fallet. Däremot har vi vid ett flertal tillfällen i nämnden uttryckt frågor och haft en mer avvaktande hållning när det gäller den svenska positionen för de vidare lagändringar som statsministern tar upp. Vi vill därför avvakta och se hur det ser ut innan man skyndar vidare på det sätt statsministern redogör för.

Vår invändning när det gäller den finansiella politiken i EU är att det inte alls är så säkert att det gagnar medlemsländerna, särskilt inte dem som står utanför eurosamarbetet, att centralisera detta mer. Det är vår initiala ingångspunkt.

Herr ordförande! Det jag skulle vilja ta upp, när vi har statsministern närvarande, är det som delvis inte finns på dagordningen men som borde finnas där. Vi har inte bara en finanskris utan också en stundande och alltmer hotande klimatkris.

Jag kom just hem från mötet i Cancún i Mexiko. Det blev där alltmer uppenbart hur svårt det är att få internationella samtal att gå framåt på den här punkten, även om EU spelade en mer konstruktiv roll på det här mötet än vad man gjorde för ett år sedan när Sverige var ordförande och man hade mötet i Köpenhamn. Det är tydligt att det behövs länder och regioner som stiger fram och tar sitt ansvar.

Vi vet att under den diskussion som har förts de senaste två åren i EU har inte klimatfrågan varit särskilt högt på agendan. Det är delvis motiverat av att det finns många länder som anser att finanskrisen behöver diskuteras betydligt mer. Miljöpartiet menar att det är en falsk förespegling att det ena är ett större problem än det andra. Klimatkrisen kommer att kosta enorma resurser och skapa enorma problem för EU, och ju tidigare vi hanterar dem desto bättre.

Därför är det vår mening att det borde lyftas upp mer på dagordningen. Det går att lyfta upp dessa punkter mer i diskussionerna om den kommande budgeten. Den omfördelning som statsministern redogör för gör det tydligt. De reformer som behövs i EU behöver stödja en utveckling som tydliggör att man är beredd att ta klimatkrisens hantering på allvar i närtid och inte vänta tills katastrofen är ett faktum.

Det är lika viktigt att i samband med strategin för 2020 betona detta alltmer. Det är det medskick som Miljöpartiet vill göra inför rådet.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påminna om att vi har miljöminister Andreas Carlgren i nämnden på fredag. Men jag vill inte förneka statsministern att ha synpunkter på klimatfrågan även om den inte står på dagordningen.

Anf. 11 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Detta länkar också lite till Gustav Blix fråga. Vad är det för strategier vi möter runt om i Europa just nu?

Först och främst föreslår många av de europeiska regeringarna stora saneringsprogram. Det är ganska omfattande utgiftsminskningar och skatteökningar som görs för att komma i bättre budgetbalans. Det väcker en lång rad folkliga protester. I en del fall har detta förenats med olika former av lånepaket. Det är Irlands som senast diskuterats.

Det finns alltid en risk att man i dessa stunder inte tillräckligt mycket tänker på strukturella förändringar och reforminnehåll. Därför är det viktigt att hänvisa till Agenda 2020. Den försöker så att säga skapa en riktning i den politik som genomförs.

Får jag bara påminna om att Agenda 2020, som då inte ska beröras vid det här toppmötet, är uppbyggd på kriterier som länkar till sysselsättning, forskning och utveckling, utbildning, klimatfrågan och också till frågor om social utjämning. Det är ett försök att trots allt ta ett balanserat ansvar utifrån flera aspekter, där man ändå ska kunna diskutera EU:s samlade konkurrensförmåga.

Jag tycker att det är ett viktigt projekt. Jag tror dock att risken är att många regeringar skjuter det lite åt sidan, därför att krishantering är nå-

got annat, som vi ska göra nu, och det är bråttom. Men jag tror att det hänger väldigt intimt ihop. Det är därför jag förutser att jag i mitt inlägg under torsdag eller fredag återigen kommer att påminna om detta.

En annan sak som är viktig att understryka är att länder som initierar reformer – det kan handla om arbetsmarknad; ökat arbetsutbud brukar vara särskilt viktigt – snabbt får respons i sin ekonomi. Man får det alltså snabbt tillbaka. Man kan se att länder som först ser väldigt skuldyngda och problemtyngda ut men börjar föra rätt politik snabbt får mycket tillbaka. Sverige är faktiskt ett exempel på detta både på 90-talet och nu, skulle jag vilja säga. Det är viktigt att föra den typen av diskussioner.

Det är klart att det också ska sägas att många regeringar naturligtvis har det oerhört tufft i det de nu gör. En hel del görs som är reformriktigt. Man försöker bland annat möta den diskussion som vi också har i Sverige om hur man ska uppmuntra fler att jobba under en större del av livet, inte minst längre upp i åren. Det diskuteras väldigt mycket pensionsålder, som ni har noterat. Den typen av förändringar är väl att föredra.

När det gäller klimatfrågan är jag ledsen om jag ofta svarar nämnden: Det kommer inte upp på det här mötet. Det låter som att vi hela tiden försöker glida undan era frågor, men vi har en viss ordning för hur toppmötena ser ut. På marstoppmötet är det tydligt att vi ska göra en uppföljning av klimatfrågan.

Åsa Romson har naturligtvis full frihet att ha sin tolkning av hur EU agerade i Köpenhamn och så vidare. Jag vill ändå för protokollet markera att jag inte håller med om den beskrivning som gavs. Jag kan hålla med så pass långt som att man, när man lyssnar in EU-27, inte möter samma ambition hos alla 27 medlemsländer. Det ska vi vara ödmjuka och erkänna. Samtidigt vill jag säga att det bland EU:s 27 medlemsländer – och det har jag sett i väldigt skarpa lägen – finns de som är mest drivande i klimatfrågan på hela jordklotet, och jag vill räkna Sverige till dem.

Sedan är det svåra – det kommer vi att få återkomma till, och vi har fört diskussioner om det vid andra tillfällen – att vi egentligen saknar ett riktigt bra globalt svar på vilken förhandlingsväg vi ska välja och hur vi ska få ett globalt ansvarstagande, utan att peka finger åt varandra som det väldigt mycket har varit. Jag vill inte framställa det som att frågan är löst, men i denna del förutser jag inga klimatdiskussioner vid det här toppmötet. Vi återkommer om detta till marsmötet.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag tänkte för Folkpartiets del ta upp en fråga som faktiskt står på dagordningen.

I sin föredragning talade statsministern om de förslag som kommer från kommissionen om hur man ska stärka de olika regelverken för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Jag tycker att det är lite bekymmersamt att det finns en ökad seghet och ett ökat motstånd mot de förslag som kommissionen lagt fram och att det finns en tendens till, eller risk för, urvattnning.

Om det är på det sättet i det här läget, med Irland och kanske Portugal och så vidare, är det bekymmersamt. Jag vore tacksam om statsministern lite grann kunde utveckla hur det kommer att gå.

En aspekt på detta är det som vi från svensk sida har sagt, nämligen att det är väldigt bra om Internationella valutafonden är med. Finns det

ett växande motstånd även mot det bland de länder som är sega och motsträviga? Vill de försöka koppla bort Internationella valutafonden igen? Det fanns ju ett motstånd tidigare.

Det är helt avgörande att vi faktiskt får igenom de strikta och stränga reglerna. Man kan säga så här: Den här krisen är egentligen inte en kris för euron utan snarare en kris för de nationella budgetreglerna och även för stabilitetspakten.

Anf. 13 FREDRICK FEDERLEY (C):

Herr ordförande! Det vi nu diskuterar är alltså den mekanism som ska alarmera inför nästa kris, vilka restriktioner som finns och vad som ska komma att ske. För att en sådan mekanism förhoppningsvis aldrig ska behöva användas krävs det dock mycket mer av samtliga europeiska stater.

På något sätt har vi i Sverige gjort någonting bättre än de andra staterna. Frågan är hur vi kan behålla en balans vad gäller det nationella självbestämmandet, utan att lägga för mycket av den ekonomiska politiken på Europeiska unionen, och samtidigt hitta någon form av grundmodell för våra gemensamma åtaganden gentemot varandra. Ska Europeiska unionens samarbete fungera, liksom de enskilda nationernas ekonomier, bygger det på att vi har en trovärdighet gentemot varandra och kan känna ett förtroende för att de siffror vi redovisar för varandra faktiskt är fungerande och reella.

Det har ju visat sig att flera länder kanske inte alltid har varit helt ärliga i hanteringen av de bitarna. Hela den ekonomiska hanteringen i Europa har försvårats just för att man inte har redovisat rätt siffror.

Ifall länder inte uppfyller dessa kriterier och mekanismerna slår in, vad har vi då att vänta oss för repressalier? Någonting bör ju finnas som bryter detta. Det kan vara bra att vi får en öppen diskussion om detta, för det blir ett åtagande som också faller ut mot oss om vi – Gud förbjude – skulle hamna i den situationen.

Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Låt oss börja i den utgångspunkten att man vid tillkomsten av den så kallade stabilitets- och tillväxtpakten gjorde ett försök, när man var på väg att införa euron som valuta, att skapa ett slags ordningsvakt som skulle beskriva vad som krävdes av enskilda ekonomier för att de skulle kunna vara fähiga att vara med i den nya framväxande valutan.

Det fanns flera mått. De två viktigaste, som vi fortfarande lever med i stabilitets- och tillväxtpakten, var dels att man satte en gräns för budgetunderskott till 3 procent, dels att man sade att den samlade konsoliderade bruttoskulden i en ekonomi inte skulle överstiga 60 procent av landets bnp.

Jag känner till, apropå det Fredrick Federley sade, att man kan bli oense om dessa definitioner. Man kan ibland också bli osäker på om länder återger sina egna siffror absolut korrekt. Det har, precis som Fredrick Federley konstaterar, i en del fall ifrågasatts och lett till mycket stora diskussioner. Ett land som säger sig ha ett budgetunderskott på 2 procent kan helt plötsligt säga: Nej, det var lite fel, vi hade 12. Det ger väldiga implikationer och leder naturligtvis till frågor. Har vi kontroll?

2010/11:16
15 december

Vad vet vi? Finns det någon som manipulerar detta? Den typen av frågor vet ni har varit uppe till diskussion under de här svåra förloppen.

Dessa siffror är viktiga. De har ansetts vara en grund för att sedan kunna säkra att euron i sig skulle bli stabil. De är viktiga att påminna om nu, för genom finanskrisen och de problem som Europa har så har flertalet av medlemsländerna problem att klara något av dessa kriterier. Vi har i de flesta medlemsländerna större budgetunderskott än 3 procent, och vi har nationella statsskulder som snabbt har gått över 60 procent. I en del fall handlar det om fördubblingar på bara ett par år.

Det är klart att i ljuset av detta, apropå ordförandens fråga, blir påpekanden om vikten av budgetkontroll och vikten av att sköta sig i enlighet med regelverken som att knacka på dörren hos länder som just nu inte klarar det, och det tror jag är en förklaring till motståndet. Här finns en ovilja att ta på sig någon sorts bild av att man borde göra mycket mer än man redan gör eftersom det innebär ett högt politiskt pris. Det handlar helt enkelt om att sätta ihop mycket ovälkomna saneringsprogram av det slag som vi ser en hel del exempel på.

När det då kommer förslag likt kommissionens finns det ett motstånd även mot det. De försöker närmast förtydliga reglerna och få dem att verka ännu tydligare och kanske också tidigare. Det är någonting vi också har försökt säga, alltså att man kanske inte alltid ska vänta tills budgetunderskottet har gått över 3 procent. Man kanske ska försöka vidta åtgärder mycket tidigare och ha varningssystem där vi pratar med varandra, snarare än att landa i hårdföra sanktioner, som oftast är det som beskrivs i medierna men som sällan används i realiteten. Det finns alltså ett motstånd även mot detta. Det är väl den ärliga beskrivningen. Problemet är att om man dragit på sig problem duger det inte att ha attityden: Vi väljer att inte prata så mycket om det. Då kanske det glöms bort.

Problemen kvarstår och tenderar, om man inte gör någonting åt dem, att växa i omfattning. Eftersom vi lever i en öppen värld med öppna ekonomier får vi i stället det som vi har sett den här hösten, nämligen att det i frånvaro av, åtminstone som det uppfattas, tillräckliga politiska svar eller reformer blir marknadsdrivna reaktioner. Det blir marknadsprövningar till och med av länder, såsom det har kommit att uppfattas, och då får vi en diskussion om det ska vara på det sättet, varför vi får den typen av prövningar, att det är oacceptabelt och så vidare.

Man kan säkert föra intressanta ideologiska diskussioner om detta. Men jag tror att den som vill slippa den här typen av marknadsreaktioner – vi hade dessa diskussioner, vill jag påminna, i Sverige på 1990-talet – ska se till att skapa bättre ordning i det egna huset. Då knackar de inte på så mycket. Det är den bästa slutsatsen, och det är det vi försöker säga till var och en runt om i Europa. Gör mer av eget arbete hemma! Det är därför ramverken förblir viktiga.

Vi är oroliga för att man försöker ta ned omfattningen av detta. Vi hade gärna sett att det infördes tidigare och med mer automatiska sanktioner samt att de olika kriterierna skärptes, och vi kommer att fortsätta att vara en röst för detta.

Vi är också beredda att snabba upp tidtabellen för genomförandet för att förbereda oss för nästa kris. Vi tror att mer behöver göras så snabbt som möjligt. Men jag har, tror jag, angivit att det finns andra synsätt här när vi kommer till våra möten.

Apropå ordförandens fråga har jag sett en förskjutning i synen på IMF när finanskrisen drabbade världen och Europa. I och med IMF:s historia har synen väldigt mycket varit att Valutafonden finns till stöd för länder i andra delar av världen. Man hade någon sorts bild av att den inte skulle behövas i Europa. I och med den här krisen har vi fått ompröva den uppfattningen. IMF har i realiteten varit till stöd för en lång rad europeiska länder, och Sveriges uppfattning har varit att det är bra.

IMF är den som har kompetensen, kunskapen och erfarenheten av krisförlopp från en lång rad exempel runt om i vår värld. Den är resursstark och kan oftast ställa tuffare krav än vad som kanske är möjligt i en bilateral diskussion mellan två grannländer.

Nu ser vi en svängning, vill jag understryka. Det finns mer av acceptans för att IMF ska vara med, precis som vi också understryker. Vi säger till och med att det är ett kriterium för att vi ska sätta ihop den här typen av nationella lånepaket. Jag tycker att acceptansen för det har vuxit i Europa. Det är bra.

Anf. 15 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Det finns förvisso en del bra saker med förenklingen av fördraget, och det är att Sverige inte behöver bidra med en enda krona, egentligen, när det gäller att rädda andra länder, om vi inte vill göra det frivilligt, förstås – för det är viktigt.

Men frågan är hur det praktiskt ska gå till att ha en krismekanism som egentligen strider mot andan i artikel 125. Det handlar alltså om principen att unionen eller en annan medlemsstat inte får överta en medlemsstats skulder. Svagheten i det här förslaget är att man i praktiken lånar ut pengar för att betala gamla skulder, och med det signalerar man till bankerna att krismekanismen egentligen går i borgen för ett lands skulder.

Det tycks innebära att det blir lättare att rädda euroländer som slarvat med sina finanser och tillåta ytterligare slarv inom givna ramar. Utifrån det anser vi att det skulle vara bättre med ett normalt ändringsförfarande, trots att det finns nackdelar med det. Hela stabilitetssystemet, inklusive eurosamarbetet, tycks, vad vi kan se, vara i behov av ytterligare debatt, mer utredning och mer översyn. Det nya förslaget inskränker detta. Det har vi sett. Även om delar av lagstiftningsförslaget innehåller sanktioner och direkta tvångsåtgärder som bara rör euroländer kommer vi att få se vissa effekter ändå i Sverige.

EU bestämmer alltså finanspolitiken utifrån krav. Vi får inte bestämma storleken på statsskulden. Det är i och för sig inte bra att ha en stor statsskuld, men det är ändå något som vi själva måste kunna ta ansvar för.

Herr ordförande! Vi anmäler här en avvikande mening utifrån att vi inte på något sätt kan ställa oss bakom att EU dikterar vår finanspolitik. Vi ifrågasätter även krismekanismens funktion i det långa loppet.

Anf. 16 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag tackar statsministern för redogörelsen!

Det är varken onaturligt eller märkligt att euroländerna måste hantera sin akuta kris med någon form av krismekanism. För Vänsterpartiets del är det avgörande att Sverige inte binder sig för några skyldigheter att

delta, vilket Sverige inte heller gör i mekanismen. Det är vi positiva till. Vi menar också att Sverige i de andra regler som förbereds inte ska underställas några sanktionsmöjligheter som i dag omfattar euroländerna.

Sedan kan man när det här väl träder i kraft om några år ha sina tvivel om det inte kommer att vara överkört av historien, i och med att den ekonomiska utvecklingen ser ut som den gör. Det får vi säkert anledning att återkomma till senare. Det är tveksamt om euron kan överleva som valuta. Det är en fråga som aldrig har diskuterats på fullt allvar. Det kanske också så småningom blir en fråga för Europeiska rådet.

När det gäller de sociala frågorna kan jag instämma till fullo med Socialdemokraterna. Jag tycker att det är avgörande att de sociala frågorna tas upp i dessa tider av hårda neddragningar i välfärdsstaterna – priset för eurokrisen. Jag menar att det här är helt rätt forum för att göra det. Om ett socialt protokoll som berör arbetsmarknaden ska ha relevans i EU-domstolens praxis måste det vara fördragsfäst. Ett socialt protokoll som inte är fördragsfäst riskerar att bli ett fullständigt slag i luften. Därför är det just på detta möte som frågan om ett socialt protokoll ska resas, inte på något annat möte. Sedan är det kanske för sent.

Jag menar också att det förenklade förfarandet som används för fördragsändring tillåter detta. Det öppnar för ändringar i fördragets tredje del. Där ingår arbetstagarnas rättigheter. Det är både relevant och riktigt att göra det inom ramen för det förenklade förfarandet.

Vänsterpartiet har därför ett litet förslag på mandat för statsministern att ta med till Europeiska rådet. I den händelse att statsministern inte skulle vara enig om mandatet är det också en avvikande mening:

För att den inre marknaden ska kunna fungera på ett rimligt och balanserat sätt måste grundläggande fackliga rättigheter respekteras. Vänsterpartiet vill därför att Sverige inför Europeiska rådets diskussion om fördragsändringar kräver att det i det nya fördraget tydliggörs, att fackliga rättigheter såsom förhandlings- och konflikträtt samt rätten att teckna kollektivavtal inte får inskränkas på grund av den inre marknaden och att värdlandets lagar och kollektivavtal ska respekteras vid arbete i andra EU-länder. Detta kan ske i form av ett juridiskt bindande socialt protokoll. Det sociala protokollet behövs för att åtgärda den obalans som uppstått mellan fri rörlighet och grundläggande rättigheter. I det sociala protokollet ska fastställas att grundläggande rättigheter har företräde framför ekonomiska intressen. Om det inte är möjligt att uppnå ett socialt protokoll med denna innebörd för hela EU ska Sverige kräva ett särskilt socialt protokoll med denna innebörd för svensk arbetsmarknad. Det innebär att Sverige ska kräva juridiskt bindande garantier för den svenska kollektivavtalsmodellen. Sverige bör klargöra att en förändring på detta område utgör ett villkor för att andra justeringar i fördraget ska kunna godtas.

Det är vår text. Det handlar inte om att på EU-nivå reglera arbetsmarknaden utan det handlar om att skydda ett nationellt kollektivavtalssystem.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Då ska jag till tv-tittarna säga att om man säger att man vill anmäla avvikande mening innebär det att man inte accepterar regeringens ståndpunkt i de avseenden man sedan beskriver. Det var lite oliklydande inläggningar kan vi notera.

Herr ordförande! Först vänder jag mig till Sverigedemokraterna om artikel 125. Det är den som kallas no bailout clause, det vill säga att vi inte får använda EU-systemet för att lyfta av ansvar från ett enskilt land, alltså betala ut. Det är ofta så det beskrivs i nationell press: Varför ska vi betala – och så nämns något land.

Det är viktigt att betona att skälet till att detta inte står i strid med artikel 125 är att det inte är så lånefaciliteterna byggs upp. Det är inte bidrag som utdelas utan det är fråga om lånefaciliteter på marknadsmässiga villkor. Det är därför vi brukar säga att de är utformade på ett sätt som tillvaratar skattebetalarnas intressen. Vi lånar ut pengar som vi förutsätter att vi får tillbaka. Dessutom får vi en ersättning, en avkastning, som är i enlighet med marknadsmässiga villkor. Därmed skulle det inte vara oförenligt med artikel 125. Det är viktigt att ha den diskussionen. Den fråga vi ställer oss är om vi ska vara med, och vad vi i så fall gör.

Det är en korrekt beskrivning att mekanismen sätts upp som en krishanteringsfunktion för eurozonen. Sverige har sagt – och det tog jag upp i mitt inledningsanförande – att vi kan tänka oss att göra en prövning från fall till fall av en bilateral svensk medverkan. Varför det? Delvis därför att vi inte tror att eurozonen är en isolerad ö från vilken Sverige kan förklara sig bort utan någon som helst inverkan. Vår ekonomi är i hög grad beroende av eurozonens utveckling. För övrigt vill jag påpeka att hur eurovalutans värde utvecklas också påverkar svensk ekonomi. Vi är i hög grad beroende av hur det går.

Om vi i stället för att se länder sönderfalla i statsfinansiella moras, med därtill djupgående sociala konsekvenser och följdverkningar i andra länder, kan medverka till att i förtid bygga upp stöd som möjliggör att länder faktiskt kan komma på bättre kurs tror vi att det innebär en bättre utveckling för det enskilda land vi talar om och i grunden också för Sverige. Vi skulle se mer negativ verkan av att länder hamnar i den typen av problem som de inte ens kan hantera. Det är så vi har resonerat. Kalla det att vi hjälper till på ett sätt som också hjälper oss själva, dessutom med villkor som i grunden är bra för skattebetalarna. Det förändrar synsättet.

Det behöver inte innebära att Sverige alltid säger att vi är med i alla typer av lånestöd. Det säger vi inte. Jag vill påminna EU-nämnden om att det första paketet, till Grekland, är Sverige inte med i. Vi har inte varit med vid varje tillfälle.

Vi är inte heller med utan att ställa krav. Vi tycker – det har följt av mina tidigare resonemang – att det i första hand ska bygga på mycket omfattande, tro mig, nationella åtgärder av det land som har problem. Vi tycker att det ska vara IMF-närvaro, stark konditionalitet, i alla de kriterier som ställs upp. Det är först då som man kan få den typen av lånestöd, som för övrigt ofta beskrivs som oönskat.

Ett problem, återigen, är att det är fråga om marknadsdrivna reaktioner. I grunden återkopplar detta hela tiden till mycket höga statsskuldsnivåer. Sverige har också varit där. Vad händer vid hög statsskuld? Ja, då måste man ständigt omsätta statsskulden med hjälp av obligationer, det vill säga betala för sin egen statsskuld. Vad händer om man helt plötsligt får en marknad som visar misstro? Jo, då stiger räntorna. Vad är det? Det är priset för att omsätta den egna statsskulden. Det som förr kostade en viss nivå kan plötsligt vara fördubblat. Då har ingenting annat hänt än att

man är under marknadstryck. Ställd inför den typen av kostnad börjar det ställas frågor om landet har råd att ens klara av att betala sin egen stats-skuld. Det är lägen som kan gå mycket fortare än vad vi har känt till i historien. Till slut landar man i något slags statsbankrutt. Då är vi där jag sade. Det är aldrig önskat. Det är inte önskat för medborgarna i det landet, och det är inte önskat för deras grannländer heller. Då försöker Europa lära av sina erfarenheter och finnas till stöd för varandra. Det är därför vi diskuterar detta.

Jag tror att det inte längre finns den typen av nationellt isolerade svar, inte med den typen av moderna ekonomier. Jag vill återigen inskräpa den viktiga utgångspunkten – det är viktigare att säga detta i Sverige än i andra länder – nämligen att vi i högre grad än andra länder är beroende av export för vår välfärd. Vi har högre exportandel i vår ekonomi än snart sagt varje annat land i Europeiska unionen. Det här är vad landet blir rikt på, nämligen att handla med andra. Då kan vi inte stänga dörren. Det är därför det vi nu diskuterar är viktigt.

Vi kommer att framföra detta. Vi välkomnar mekanismen. Vi kommer att testa från fall till fall. Vi tror att det är förenligt med artikel 125 på det sätt jag har beskrivit.

Jonas Sjöstedt hävdar då att jag på detta möte skulle kunna räcka upp handen och säga att Sverige också vill ha en annan omfattande fördragsförändring. Vi kan säkert diskutera huruvida detta är förenligt med för-enklat förfarande. Jag tror att bedömningen skulle vara att det är ett mer omfattande förfarande som skulle krävas. Jonas Sjöstedt är av en annan uppfattning.

Jag vet en sak som skulle ske, nämligen att det inte skulle vara förenligt med mitt budskap att det skulle vara en isolerad liten fördragsjustering i en paragraf. Om jag räcker upp handen räcker också andra upp handen. De säger att det är intressant och att de har saker de vill passa på att få göra. Jag är övertygad om att både den förändring som Jonas Sjöstedt och Vänsterpartiet efterfrågar och den förändring som jag vet att andra länder efterfrågar innebär ånyo en minst tioårig process innan alla fördragsändringar är på plats – om ens någonsin. Om det var något vi lärde oss av förhandlingarna om Lissabonfördraget är det att det i slutändan inte är alldeles enkelt att få fördragsändringarna på plats. Jonas Sjöstedt får alltså svaret att jag inte riktigt tror på förslaget.

Jag vill nog framhärda i att Sveriges position ska vara att välkomna den mindre justeringen och att tidsramen ska hållas så att den kan antas inom tre månader.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Apropå det som statsministern sade om att olika länder ställer upp kan jag påminna om att Sverige har ställt upp för Island. Det landet är inte medlem av vare sig euroområdet eller i EU. Det är av andra skäl. Lettland är medlem i EU och är också ett land vi vill måna om och som ligger i svenskt egenintresse. Det finns ingen mekanik i detta, och det är också Sveriges position. Vi avgör från fall till fall. Då kan man nämna fallen Lettland och Island som exempel på detta.

Lettland är exempel på ett land som haft en snabb återhämtning och faktiskt inte har använt sitt lån över huvud taget. I bästa fall kan det bli så även med Irland.

Anf. 20 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (KD):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Det viktiga möte som är på gång gäller frågan om finansiella mekanismer. Det är en tillfällig krismekanism som jag uppfattar ska pågå till 2013 och som vi egentligen inte är riktigt inne i eftersom vi inte är med i eurosamarbetet. Men det är ändå en viktig fråga.

Här är det fråga om en begränsad ändring av fördraget. Det står i rådsslutsatserna att de nationella godkännandeförfarandena kan avslutas före 2012 års utgång. Det är en ganska lång period. Det är två år framöver. Jag skulle vilja höra statsministerns bedömning av vad som kan hända under de två åren fram till målgången och hur länderna kommer att agera under resans gång.

I punkt 3 står det att mekanismen kommer att aktiveras genom en ömsesidig överenskommelse mellan medlemsstaterna i euroområdet vid risk för hela euroområdets stabilitet. Eftersom vi inte är inne i euroområdet kan vi inte sätta i gång mekanismen men vi kommer ändå att påverkas av andra EU-länder om det går dåligt. Precis som statsministern sade är vi oerhört beroende av de andra ländernas ekonomi. Hur bedömer statsministern att vi kan påverka beslutet om mekanismen, och hur kan den påverka oss trots att vi inte är med i euroområdet?

Sedan har jag en annan fråga om lanseringen av utrikestjänsten. Den punkten finns med under Övriga frågor. Tjänsten ska ledas av den höga representanten Ashton. Det sägs att det är viktigt att stärka EU:s röst i världen. Jag skulle vilja fråga om statsministern kan säga något om vad Sverige kommer att bidra med i arbetet och höra något om vikten av det svenska inflytandet i den europeiska utrikestjänsten.

Anf. 21 BO BERNHARDSSON (S):

Ordförande och statsministern! Jag har egentligen en kontrollfråga. Jag misstänker vilket svar jag ska få, men jag vill gärna ha det bekräftat. Nu fick jag ett utförligt svar för en stund sedan, men jag ska ändå nämna vad det handlar om.

Det har inte hela tiden varit glasklart hur icke-euroländer ska förhålla sig till den permanenta krismekanismen. Det finns fortfarande en del frågetecken, men det har efterhand blivit tydligare att den permanenta mekanismen är något som gäller euroländerna.

Det finns en mening i underlaget där det framgår att medlemsstater som inte är med i eurosamarbetet kan besluta att delta i insatser som genomförs av mekanismen från fall till fall. Jag hängde upp mig lite på att det står ”som genomförs av mekanismen”. Antingen är man med i den permanenta mekanismen eller inte.

Jag antog, och det var det som var kontrollfrågan, att de länder som det handlar om i stället kan ingå bilaterala avtal. Det här är mer ett sätt att skriva fast det som blev praxis och inträffade när det gällde Irland. Egentligen har jag fått ganska bra svar på det redan, men jag upprepar det i alla fall.

Jag har en synpunkt, och den rör den permanenta krismekanismen i de delar där regeringen har gjort ett inspel. Det handlar om hur man ska bygga upp en ekonomisk resurs, en fond, som ska kunna användas när kriserna inträffar. Där har regeringen spelat in en idé som innebär att man ska försöka värdera riskerna i respektive land utifrån den offentliga

skuldsättningen. Utifrån den värderingen ska man sedan betala en avgift; har man hög skuldsättning ska man ha högre avgift.

Jag vill skicka med att det är ett trubbigt instrument för att identifiera risker. För tre år sedan hade Irland utmärkta offentliga statsfinanser, det vill säga man hade aldrig upptäckt risken om man hade tittat på den offentliga skuldsättningen. Därmed hade Irland inte tvingats betala in en högre avgift till fonden som ska byggas upp. Vill man identifiera risker i olika länder, och jag antar att denna diskussion måste komma upp, ska man kanske inte titta framför allt på den offentliga skuldsättningen och på den offentliga sektorn utan på den privata skuldsättningen, banksystemet och finansmarknaderna, och de risker som byggs upp där.

Som en avslutande reflexion kan jag utfärda en liten varning när vi nu gläds åt att återhämtningen är snabbare än väntat i Lettland och kanske på andra håll. Den snabba återhämtningen kan ju bero på att man uppmuntrad av att staten och det offentliga alltid tar över riskerna från banksystemet tar nya moraliska risker. Kanske ska vi vara glada över att det sker en snabb återhämtning, men det finns nog skäl att höja ett varningens finger.

Det jag vill skicka med är synpunkten på hur man ska bygga upp en fondering eller en ekonomisk resurs. Där tror jag nämligen att regeringen har hamnat lite fel i sin prioritering. Visst ska man titta på offentlig skuldsättning, men det är knappast ett bra sätt att identifiera de riktiga riskerna.

Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag vill understryka att slutsatserna är utformade på det sättet att krishanteringsmekanismen sätts upp för eurozonen men att det finns möjlighet även för icke-eurozonsländer att delta i utformningen. Vi har försökt vara konstruktiva och aktiva i detta under hela arbetet. Jag återkommer till Bo Bernhardssons fråga om det.

Så gällde det vägen fram till slutet av den tillfälliga krishanteringsmekanismen. För att göra det riktigt krångligt är det två delar vi förlitar oss på, en mindre fond och en större fond. Det hela ska övergå i överenskommelsen om ESM som ska sättas upp, och det ska säkert fyllas på med nya resurser. Vad händer fram till dess? Förhoppningsvis behöver vi inte så mycket mer av detta. Men för den händelse det behövs mer lånefaciliteter får i slutändan de länder som ingår diskutera om de ska lägga in större resurser och om det är rätt väg. Denna diskussion förs runt om i Europa. Men låt oss inte spekulera i det utan konstatera att det finns tillfälliga instrument som är tänkta att ersättas av något som är mer permanent och fördragskopplat.

När det gäller EU:s utrikestjänst, EEAS, ska den bli operativ först vid nästa årsskifte, alltså den 1 januari 2011, och man räknar inte med att den är fullt utbyggd förrän 2013. Det är en omfattande europeisk utrikestjänst som ska underbygga ambitionen att ha en starkare koordinerad utrikespolitik under ledning av den höga representanten Catherine Ashton.

Hur ser det svenska inflytandet ut? Vi kan i närtid glädja oss åt att det i uppbyggnadsfasen av EEAS finns två svenskar på hög nivå. Olof Skoog blir ordförande i kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik, och Christian Leffler blir chef för generaldirektoratet för Amerika. Vår EU-ambassadör Christian Danielsson, som ni har träffat här i nämnden, ham-

nar inte i EEAS men får en viktig tjänst vid kommissionen. Det har i närtid alltså gjorts flera utnämningar som sätter Sverige i en bra position. Vi kommer givetvis att fortsätta att vara medverkande i den gradvisa uppbyggnaden av utrikestjänsten under åren som kommer.

Bo Bernhardsson var så väl påläst att han besvarade sin egen fråga, och det var ju bra. Jag vill dock understryka att det här är en eurozonskrishanteringsmekanism där man parallellt kan ingå bilaterala avtal för att vara med i lånefaciliteter. När det gäller Irland, som är mest aktuellt, är det ett eurozonssvar med tillägg från Storbritannien, Sverige och Danmark. Det är alltså tre icke-euroländer som bilateralt ingår i lånestödet. Danmark och Storbritannien har likartade resonemang och kommer att pröva detta från fall till fall och inte känna sig tvingade. De gör ungefär samma hänvisningar som jag gjort tidigare, nämligen att det är på marknadsmässiga villkor och att man förutser att Irland med detta stöd kan få en bättre utveckling snabbare.

Vad gäller utformningen har Anders Borg varit med och tagit fram ett förslag som fortsatt finns på bordet men som en hel del länder inte vill se. Det beror på att det i mycket relaterar till risk. Bo Bernhardsson har uppfattat det som att det bara finns ett kriterium, men man kan titta på olika former av kriterier. Jag skulle snarare säga att man tittar på obalanser i ett lands ekonomi, som ju kan vara av olika slag, och att man skulle kunna utforma det så.

Det är dock alltid svårt att enas om hur man definierar detta. Vi har svårt att enas om vad som är en statsskuld och, som jag antydde tidigare, hur stort ett budgetunderskott är. Det beror på att det ofta finns en stark vilja att inte få det att se ut som att man har för stora problem. Jag tror att nämnden själv kan fylla i varför. Det är med andra ord inte alltid lätt att definiera sådant.

Självklart funderar vi över obalanser. Det kan vara hög skuldsättningsnivå eller höga budgetunderskott. Det kan också, vilket Bo Bernhardsson var inne på, vara obalanser på privatsidan i en ekonomi. Det kan vara tillgångsbubblor, vilket är vanligt. Ibland är det omfattande tillgångsbubblor i ett land som inte har så hög statsskuld men där man ändå kan känna oro. Det bör helt enkelt återspegla risk i en bredare bemärkelse. Har man större nationell risk med större spridningsrisk till andra ska det återspeglas i hur mycket man får betala till fonden, var tanken.

Många länder vill som sagt inte se detta. Det är kanske inte helt förvånande att länder med stora problem tycker att det är en jättedålig idé. Men om det ska finnas denna typ av resurser och det inte ska vara riskrelaterat, på vilken grund ska man då bygga upp det? Ska man ha en omvänd princip, att den som försörjer Europa med minst risk ska betala mer? Vad är logiken i det? Det är till slut där man landar.

Vi tycker att det mest naturliga är, precis som i andra system som byggs upp på detta sätt, att den som utgör störst risk även får betala högre avgifter. I och med det skapas också en morot att minska sitt riskbeteende och den riskpåverkan man har på andra.

Bo Bernhardsson har en viktig poäng. Det handlar om hur snabbt obalanser kan återkomma. Inte minst har vi fört diskussioner om det vad gäller banker och den finansiella sektorn. Jag var i EU-nämnden och

2010/11:16
15 december

diskuterade detta under krisförloppet då det efterfrågades statsgarantier från en lång rad banker som hamnade i stora problem.

Det blir en väldig förändring om det över en natt går från att vara banken och dess ägare som ensamma löper risk till att staten står som garant för alla de risker och skulder institutionen har. Det är en enorm skillnad. Marknaden bedömer i första fallet risken som stor och i andra fallet som nästan obefintlig.

De priser och räntor som banken får betala för olika tjänster sjunker från höga nivåer till mycket låga. Staten som garant innebär låga priser. Helt plötsligt kan banken börja tjäna pengar. Det beror dock bara på att vi har satt en statsgaranti i ryggen. Gör man detta dessutom bara i vissa länder och inte i andra blir det en sorts snedvriden konkurrens. Vi får banker och finansiella institutioner som möter varandra med helt skilda villkor.

I en del av dessa finansiella institutioner kan det snabbt börja sprida sig en känsla av att det går väldigt bra, att man är duktig och att man tjänar mycket pengar. Det beror, som sagt, på att det har kommit in en garanti. Därför har vi, som Bo Bernhardsson vet, haft synpunkter på bonussystem och ersättningar och hur man ska se på den typen av snabbt återkommande intjänandeförmåga, och de diskussionerna är inte avslutade. Det finns en risk att man i sådana lägen snabbt ökar sina volymer på ett sätt som skapar nya obalanser eller skapar obalans på tillgångsmarknaden, för att nämna ett sådant exempel.

Anf. 23 SUSANNA HABY (M):

Jag tackar statsministern för tydliga och intressanta svar på frågorna. När jag läser dokumenten känns det ändå som att man är på rätt väg när det gäller den ekonomiska överenskommelsen. Det är givetvis viktigt att vi ser till att den inte urvattnas och blir något annat.

Jag känner dock stor oro över det höga sociala trycket i de olika länderna. Man har haft ekonomiska redovisningar från olika nationella parlament som inte har varit överensstämmande med det man har trott. Jag vill därför gärna höra statsministerns syn på hur det kommer att bli. Kanske blir det bara läpparnas bekännelse på mötet, men vad händer i verkligheten?

Anf. 24 ÅSA ROMSON (MP):

Ordförande! Jag sparar lite talartid när det gäller klimatfrågan, för krismedvetenheten är lite olika hos mig och statsministern. Jag återkommer dock till frågan inför marsmötet.

När det gäller krismekanismen vill jag ställa en fråga som vi riktade till Anders Borg när han var här men som är lika viktig inför detta möte. Sverige har varit aktivt i uppbyggnaden av krismekanismen och haft ett stort intresse av att den kommer på plats. I samband med förhandlingarna om Irlandspaketet var vi oroliga för att det skulle spridas en bild av att Sverige är berett att ta på sig ytterligare ansvar vid andra kriser. Hur anser statsministern att vi ska signalera att det inte alls är självklart att Sverige ska ta ett sådant ansvar som varande ett icke-euroland?

Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Till Susanna Haby kan jag säga att vi denna höst har fått illustrerat vad som sker när de politiska svaren åtminstone upplevs som otillräckliga. Det blir en sorts marknadsrusningar. Det är ett marknadstryck som tar över, och det ska vi inte underskatta. Det finns många som åter har plockat fram skärmarna som vi lärde oss att leva med på 90-talet där man ser hur räntor rör sig till och med över dagen. Det har tyvärr blivit viktigare igen. Svaret är att blir det bara läpparnas bekräftelse får vi kraftiga marknadsreaktioner mot ekonomier som redan är ganska utsatta.

När det gäller Sveriges åtagande säger vi att det avgörs från fall till fall. Som ordföranden påpekade var vi med, och till och med ledande, när det gällde Lettland och Island. Vi har nu varit med och markerat en del när det gäller Irland. Vi är inte med när det gäller Grekland. Vi får hoppas att inte fler länder följer. Då kommer vi att föra resonemangen ungefär såsom jag indikerade. Jag kommer att säga detta. Det har jag redan gjort, och det har också Anders Borg redan gjort vid olika möten. Det är så Sverige ser det. Vi prövar detta från fall till fall. Vi tycker att det ska vara en väldigt strikt konditionalitet och krav. Jag nämnde IMF och annat. Det är inte bara vi som resonerar så, utan det kommer också från andra icke-euroländer. Jag tror att det har framgått att det är så Sverige resonerar. Så tänker jag också företräda Sverige vid det här toppmötet.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Jag vet att det finns frågor om Island och inte bara om Montenegro. Island är ju ett kandidatland. Jag undrar om statsministern har någonting att säga om Islands väg mot medlemskap.

Anf. 27 FREDRICK FEDERLEY (C):

Min fråga handlar om Montenegro och de framsteg som har gjorts i de här förhandlingarna, vilket jag tycker är väldigt positivt. Jag undrar vilka länder vi i förlängningen kommer att öppna för diskussioner i nära anslutning till detta. Vi ska också påminna oss om att bara för att vi öppnar för möjligheten att bli kandidatland innebär det inte att man omedelbart blir EU-medlem, utan det är en lång väg kvar. Det finns säkert mer att göra innan man äntligen kan bli det.

Anf. 28 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag ska fatta mig kort. Som jag ser det finns det en betydande risk eller möjlighet, det beror på hur man ser det, att staterna nu går in och tar över risken från banker som äger väldigt mycket statsobligationer och har spekulerat i det. Vårt parti tycker att det är mycket viktigt att bankerna bär en del av risken när man har spekulerat på det här viset, så att inte bara staterna bär risken om vi hamnar i en situation med skuldavskrivningar, vilket inte kan uteslutas. Detta är mer ett uttryck för en åsikt.

Sedan skulle jag vilja höra statsministerns syn på att Europeiska centralbanken köper så mycket obligationer från krisländer. Det hänger indirekt ihop med på vilket sätt man ska backa upp de här länderna. Ser statsministern någon risk med detta? Hur ser statsministern på förhållandet mellan de stora obligationsköpen och en krismekanism? Vilket ska vara huvudverktyget?

Anf. 29 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Låt mig börja med Islands medlemskap. Jag har under hösten varit på Nordiska rådet i Reykjavik. Vi kan konstatera två saker.

De egna isländska reformåtgärder som jag nämnde tidigare har nu satts in i stor omfattning. Vi tycker oss faktiskt snabbare än vad vi kanske anade se en svängning i bättre riktning för Island. Det tycker jag att vi ska notera. Man har de facto bara använt halva det bilaterala lån som vi har satt upp, och det är inte säkert att man kommer att behöva använda mer. Det är glädjande.

Det är tydligt att den medlemskapsansökan som lämnades in åtminstone för tillfället inte har ett omfattande stöd på Island. Olika opinionsundersökningar indikerar att det är lite så och så med det stödet, och då har vi ändå inte något förhandlingsresultat. Det är vad jag kan säga om Island.

Vår fortsatta svenska uppfattning är att det är önskvärt och välkommet med ett isländskt medlemskap, men det går inte att säga mer om detta just nu.

Montenegro får kandidatstatus. Det är en början, men det är inte ens en förhandlingsstart. En förhandlingsstart dröjer förmodligen ytterligare något år, och diskussioner om en förhandlingsstart är inte ett förhandlingslut. Det är alldeles korrekt att beskriva detta som början på en mycket lång process, men det betyder enormt mycket för dessa länder att få en känsla av tillhörighet och en acceptans inom Europeiska unionen. Inte minst Sverige brukar betona hur oerhört viktigt detta är, så att länder inte gör ett annat vägval som kan se lite olika ut utan känner en europeisk tillhörighet. Och, det vill jag understryka, detta förenas i alla de fall jag har kunnat se med att man bedriver väldigt riktiga demokratiska och marknadsekonomiska reformer för att kunna se en framtid inom EU.

Jag hinner inte nu gå in på alla utvidgningsfrågor. Dem har vi diskuterat många gånger i EU-nämnden. Det enskilda utvidgningsärendet, som jag tror att jag kan sammanfatta att det finns ett brett stöd för, är att Kroatien ska bli medlem. Sedan är resten väldigt omdiskuterat. Det gäller allt ifrån kapitelöppningar och pågående förhandlingar med Turkiet till vilka länder i övrigt som ska få olika former av status. Det är nog det bästa svar jag kan ge i dag.

Till Vänsterpartiet vill jag understryka att just diskussionen om riskfördelning var en av grunderna till att vi inrättade den särskilda stabilitetsavgift som vi lägger på bankerna. Det är inte alla banker som tycker att det var den bästa idén. Det är ett sätt att säga att vi ser en risk för en fördelning som vi inte accepterar där vinster går till ägare eller anställda inom bankerna och förlusterna skickas till skattebetalarna. Det är ett sätt att säkerställa att de får en större egen motståndskraft via bland annat stabilitetsavgiften. Som jag indikerade är det viktigt att fortsätta att föra den diskussionen. Det kan inte heller bara vara isolerat avvikande för Sverige, utan det är en internationell finansiell marknad. Därför är det också oerhört centralt att G20-diskussionerna förs i rätt riktning.

Det pågår mycket diskussion om huruvida man ska köpa statsobligationer av olika slag. Det diskuteras livligt om man dessutom ska ha särskilda statsobligationer för eurozonen. Jag vill understryka att jag inte tror att det som sker där är det långsiktiga svaret. Jag har i tidigare svar

markerat att jag tror mycket mer på egna reformåtgärder och mycket mer av större eget ansvarstagande. Det här är på kriskvoten som vi talar, och det kan aldrig vara de långsiktiga svaren.

Den spänning det kreerar, och det gäller framför allt dessa så kallade eurobonds eller euroobligationer, är naturligtvis ett sätt att försöka trycka ihop ränteskillnaderna i Europa. Det är ju inte så konstigt. Om man lever i det land som har högst räntor tänker man att den typen av obligationer ska kunna tillkomma på ett sätt som pressar ned deras räntor, men då blir det naturligtvis diskussioner i de länder som har lägre räntor om de ska pressa upp sina räntor för att få en någorlunda jämn nivå. Ni kan föreställa er ungefär hur diskussionerna går i det land som då har lägre räntor. Det är precis den diskussionen vi har. Det här är väldigt eurozonskopplat. Vi följer detta, och har kanske till och med någon synpunkt på det som huvudsakligen kommer att utgå från att svaren ligger någon annanstans.

Anf. 30 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (KD):

Herr ordförande! Jag tror att jag borrar vidare lite grann i de spår jag var inne på tidigare. Det ena gäller detta med nationella godkännandeförfaranden till 2012. Statsministern vet ju mycket väl hur svårt det var att knyta ihop säcken 2009 om det förra Lissabonfördraget. Den här begränsade fördragsändringen ska debatteras och tas tillbaka till alla 27 medlemsländerna, och det ska fattas ett beslut. Jag hoppas förstås att det ska gå smidigt. Jag hoppas att statsministern också tror att den processen ska gå smidigt.

Vilken roll har vi icke-euroländer egentligen i det här? Har vi ett inflytande? Det står att vi kan medverka och bidra om vi vill. Men kan vi sätta i gång mekanismen? Jag vet inte om vi vill sätta i gång mekanismen, men kan vi göra det? Eller är det så att vi icke-euroländer blir lite av observatörer i det här arbetet? Det är kanske vad vi vill. Det skulle vara intressant att höra en kommentar till detta från statsministern.

Anf. 31 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag kommer att vara den sista personen som någonsin säger att fördragsändringar är enkla. Jag vet precis hur svåra de är. Även med ett förenklat förfarande bygger det sist och slutligen på att 27 länder ska ratificera en fördragsändring utifrån sina konstitutionella regler.

Jag har haft intressanta samtal med David Cameron. Han är mycket viktig i det här sammanhanget. Han är premiärminister i Storbritannien. Det är ett land som skulle kunna förutsättas ha vissa problem med detta. Deras resonemang är att det här är eurozonskopplat. Det överför ingen ytterligare kapacitet till EU och kan därför accepteras. Det är möjligen så en del länder, som man annars kunde förutse ha större invändningar, kommer att resonera. Men det bygger återigen – som jag har sagt, och det har varit mycket diskussioner också mellan jurister – på att det här verkligen är ett förenklat förfarande, att det accepteras som sådant och att det förmodligen begränsar sig till vad som i realiteten är en inskjutning av några få ord i artikel 136, som jag har angett här. Med det finns också andra som har pekat på andra bestämmelser, och då hamnar man väldigt snabbt i ett annat förfarande.

2010/11:16
15 december

Det är min tro, med brasklappen att det kan visa sig bli annorlunda sedan, att det här ska kunna gå att få på plats snabbare. Det är i alla fall en ambitiös tidtabell. Men vi kan säkert sitta här och konstatera att det var något som även den här gången var lite svårare än vi trodde.

När den här mekanismen är på plats är det såsom vi beskriver. Vi kan vara aktiva, vi kan påverka utformningen, vi kan från fall till fall göra en bedömning av om vi ska medverka, men i övrigt kommer vårt inflytande att vara begränsat. Vi är inte ett euroland. Vi står utanför detta.

Å andra sidan läste jag i dag precis innan jag kom till EU-nämnden att man visste att berätta att alla är utan inflytande utom Tyskland och Frankrike. Det har jag hört förut. Det är en diskussion som nu pågår om vilka det är som egentligen fattar beslut. Det är viktigt att påpeka att det åtminstone är tänkt att vara en för eurozonen gemensam mekanism som sätts upp. Med det här sättet att sätta upp mekanismen förfogar vi helt över beslutet om vi vill medverka eller inte. Det kräver riksdagsstöd.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Då ska jag försöka sammanfatta. Det finns två avvikande meningar som inte lyder likadant.

Den ena är från Sverigedemokraterna som fokuserar på den begränsade fördragsändringen där Sverigedemokraterna inte accepterar den utan vill ha ett normalt ändringsförfarande på det sätt som fördraget har ändrats tidigare. Så har jag uppfattat det.

Den andra avvikande meningen är från Vänsterpartiet. Den framgår av den längre text som Jonas Sjöstedt har läst upp tidigare och som fokuserar väldigt mycket på fackliga rättigheter och på att frågan om ett socialt protokoll bör tas upp i samband med fördragsändringen. Det är i korthet kontentan av den. Både statsministern och jag bedömer att just den frågan inte är aktuell på detta möte.

Övriga partier utgör en majoritet, och jag finner att detta skapar en majoritet för regeringens ståndpunkter som här har redovisats.

Vi tackar statsministern med medarbetare för att de kom hit och för denna undervisning i EU-kunskap. Tack för i dag!

Innehållsförteckning

2010/11:16
15 december

1 § Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	2
Anf. 3 MARIE GRANLUND (S).....	5
Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	6
Anf. 5 MARIE GRANLUND (S).....	7
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 7 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	7
Anf. 8 GUSTAV BLIX (M)	8
Anf. 9 ÅSA ROMSON (MP)	8
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 11 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	9
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 13 FREDRICK FEDERLEY (C).....	11
Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	11
Anf. 15 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	13
Anf. 16 JONAS SJÖSTEDT (V).....	13
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 18 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	15
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 20 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (KD).....	17
Anf. 21 BO BERNHARDSSON (S)	17
Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	18
Anf. 23 SUSANNA HABY (M).....	20
Anf. 24 ÅSA ROMSON (MP)	20
Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	21
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 27 FREDRICK FEDERLEY (C).....	21
Anf. 28 JONAS SJÖSTEDT (V)	21
Anf. 29 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	22
Anf. 30 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (KD).....	23
Anf. 31 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	23
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	24